JOANNA SZULC 06.03.2024

Jak ułożyć listę preferencji?

Podczas rekrutacji kandydat układa listę klas, do których chciałby się dostać, rozpoczynając od klasy i szkoły pierwszego wyboru. Jak to zrobić, by zwiększyć swoje szanse na nabór?

Kandydat do szkoły ponadpodstawowej może wybrać kilka szkół, w których chciałby się uczyć. W ramach każdej z tych szkół może wybrać dowolną liczbę klas (oddziałów). Teoretycznie może starać się o miejsce we wszystkich profilach klas pierwszych w danej placówce, choć oczywiście trudno sobie wyobrazić kogoś, kogo na równi interesują nauki humanistyczne, przyrodnicze, ścisłe, społeczne itp.

W całej Polsce kandydaci mogą wpisać trzy wybrane szkoły – to gwarantują przepisy. Jednak w niektórych jednostkach samorządu terytorialnego można wybrać więcej szkół niż trzy. Wszystko zależy od tego, jaką decyzję podejmie organ prowadzący szkoły na danym terenie (gmina, powiat). Np. w mieście stołecznym Warszawie podjęto decyzję, że kandydaci mogą w swoich wnioskach wpisać dowolną liczbę szkół (a w nich dowolną liczbę klas), nawet 30 czy 50. W praktyce nie ma większego sensu wpisywanie kilkudziesięciu szkół. Lepiej wybrać kilka, maksymalnie kilkanaście, ale ułożyć je w przemyślanej kolejności.

Progi punktowe

O tym, do której szkoły kandydat się dostanie decyduje liczba zgromadzonych przez niego punktów (https://www.nowaera.pl/szkola-srednia-bez-tajemnic/jak-obliczac-punkty) za świadectwo, wynik egzaminu ósmoklasisty i ewentualne dodatkowe osiągnięcia. Maksymalnie takich punktów można zgromadzić 200. Jest grupa kandydatów, którzy uzyskują maksymalną liczbę punktów, bo mają doskonałe świadectwo, świetny wynik testu ósmoklasisty, ale - co najważniejsze w tej sytuacji - są finalistami lub laureatami ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej albo laureatami konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim. Takie osoby są przyjmowane w pierwszej kolejności do szkoły publicznej, którą wskazały w swoim wniosku jako szkołę pierwszego wyboru.

Pozostali kandydaci rywalizują między sobą o miejsca do wybranych szkół.

Zanim przystąpimy do wypełniania wniosku, warto spisać sobie na kartce wszystkie szkoły, którymi uczeń jest zainteresowany, a także wszystkie klasy, które w tych szkołach są dla niego odpowiednie. Następnie na stronach internetowych szkół należy sprawdzić, jak wiele trzeba było mieć punktów w ubiegłych latach, by dostać się do tych konkretnych klas. W prestiżowych, obleganych liceach to może być np. próg 180 punktów, łatwo więc wywnioskować, że poza olimpijczykami trafią tam tylko uczniowie szóstkowi, z bardzo dobrze zdanym egzaminem ósmoklasisty i dodatkowymi osiągnięciami (np. w konkursach wiedzy). W innych szkołach to będzie 150, 120, 90 punktów itp. Trzeba oczywiście pamiętać, że ten próg punktowy mówi o tym, ile trzeba było mieć punktów rok temu, by dostać się do tej szkoły – jaki próg będzie w tym roku, zależy od tego, jacy uczniowie będą do danej szkoły kandydować.

Szkoła średnia - od rekrutacji aż po dobrze zdaną maturę!
Sprawdź, jaką pomoc przygotowali dla Ciebie eksperci Nowej Ery!

Szkoła marzeń

Kiedy już wiemy, jakie były progi punktowe do wybranych klas, zastanówmy się, gdzie tak naprawdę najbardziej chcemy się dostać. Warto wziąć pod uwagę różne kryteria (https://www.nowaera.pl/szkola-srednia-bez-tajemnic/wybor-szkoly), np. odległość od domu do szkoły, opinie znajomych, miejsca w rankingach (https://www.nowaera.pl/szkola-srednia-bez-tajemnic/jak-madrze-wybrac-liceum), tzw. klimat szkoły, rozszerzenia, jakie są w niej realizowane itp. By dowiedzieć się więcej, można skorzystać z dni otwartych, poszperać w internecie, obejrzeć strony internetowe szkół, popytać uczniów starszych klas.

Na pierwszym miejscu w liście preferencji we wniosku należy wpisać tę szkołę i klasę, która z różnych powodów jest najbardziej wymarzona. Na kolejnych miejscach wpisujemy te szkoły i klasy, które też nam się podobają. Ale uwaga: teraz zwróćmy uwagę na progi punktowe.

Przyjrzyjmy się temu na przykładzie. Powiedzmy, że kandydat (np. Janek) chce się dostać do szkoły w mieście, w którym można do wniosku wpisać dowolną liczbę szkół. Wybrał sobie 5 liceów.

1. Wymarzone liceum A, do którego próg wynosi 155 punktów.
2. Dobre liceum B, do którego próg wynosi 150 punktów.
3. Słabe liceum blisko domu – C, gdzie trzeba było w ubiegłym roku mieć zaledwie 96 punktów.
4. Fajne liceum D, gdzie idzie jego przyjaciel. Tam próg wynosił 130 punktów.
5. Liceum E, na które uparli się rodzice – tam wymagana była liczba 140 punktów.

Ta lista nie jest najlepiej ułożona. Dlaczego?

Lista do poprawki

Na razie Janek nie wie, jak mu pójdzie egzamin 8 klas. Wie tylko, że za świadectwo z wyróżnieniem dostanie 7 punktów, za oceny z polskiego, matematyki, angielskiego i historii (Janek wybiera się do klasy humanistycznej, gdzie punktuje się akurat ocenę z historii) dostanie pewnie łącznie 57 punktów (z historii szykuje mu się szóstka, z polskiego piątka, z angielskiego czwórka, z matematyki trójka) i jeszcze liczy na 3 punkty za wolontariat. Ma więc na koncie 67 punktów. Jeśli śpiewająco zda egzaminy i zgromadzi aż 88 punktów za jego wyniki, ma szanse dostać się do szkoły pierwszego wyboru, albo liceum B, które w sumie jest w porządku. Ale jeśli Jankowi pójdzie trochę gorzej i zdobędzie 135 punktów, to system przydzieli go do pierwszej klasy z listy, do której się „załapuje". W tym przypadku będzie to słabe liceum C. Tu zostanie przydzielony – system przestanie „widzieć" szkoły wymienione na dalszych miejscach listy. A więc z dobrym wynikiem 135 punktów Janek wyląduje w słabym liceum, a nie w tym, do którego idzie jego przyjaciel i gdzie mogłby się spokojnie dostać.

W przypadku Janka lepiej byłoby ułożyć listę tak:

1. Liceum A – to sobie wymarzył.
2. Liceum B (pod warunkiem, że Janek rzeczywiście chce do niego iść)
3. Liceum D – ma dużo zalet
4. Liceum E (choć rok temu próg wynosił 140 punktów, może w tym roku będzie nieco niższy). Ale warto to jeszcze raz przemyśleć, bo do szkoły będzie chodzić Janek, a nie jego rodzice.
5. Liceum C – na wszelki wypadek, jeśli nigdzie indziej nie znajdzie się miejsce.

Miejsce dla geniusza

Warto pamiętać, że bardzo zdolny uczeń z doskonałymi wynikami w nauce także powinien rozważnie ułożyć listę preferencji. Wyobraźmy sobie teraz Anię, która ma szansę zdobyć aż 160 punktów. Ania mieszka w miejscowości, w której można aplikować do trzech szkół. Interesuje ją tylko klasa matematyczno-fizyczna, wybrała 3 świetne licea. W ubiegłych latach kandydaci przyjęci do mat.-fizu musieli mieć w nich odpowiednio 162, 158 i 155 punktów. Ania wpisuje te trzy szkoły we wniosku. Ale w czasie naboru okazuje się, że do tych placówek wystartowało wielu olimpijczyków, progi punktowe podniosły się i Ania ze swoimi 160 punktami nie dostała się nigdzie. Teraz czeka ją etap rekrutacji uzupełniającej - w nim uczniowie starają się o miejsca, które pozostały wolne w mniej obleganych szkołach. Po nerwowym oczekiwaniu dostaje miejsce klasie matematyczno-informatycznej w słabszym liceum na peryferiach miasta.

Gdyby Ania na trzecim miejscu w liście swoich preferencji wpisała klasę mat.-fiz. w liceum, które nie jest tak prestiżowe i oblegane (próg 128 punktów), ale za to ma dobrą kadrę nauczycieli, jest w miarę blisko domu i oferuje dużo dodatkowych zajęć dla młodzieży, byłaby zapewne dużo bardziej zadowolona z wyników rekrutacji.

Zmiany po ogłoszeniu wyników

W 2024 roku wyniki testu ósmoklasisty poznajemy dopiero 3 lipca, czyli już po zamknięciu możliwości składania wniosków. Jeśli kandydat, składając wniosek, spodziewał się innego wyniku, może teraz obawiać się o wyniki rekrutacji albo żałować, że nie wpisał na listę preferencji lepszych szkół. Powstaje więc pytanie, czy w raz złożonym wniosku można dokonać zmian. Owszem, jest taka możliwość, ale termin i zakres zmian zależy od województwa, w którym kandydat zamierza się uczyć.

W harmonogramie (https://www.nowaera.pl/szkola-srednia-bez-tajemnic/harmonogram) rekrutacji jest taki przedział czasu, w którym kandydaci powinni uzupełnić wniosek o przyjęcie do szkoły poprzez złożenie w szkole pierwszego wyboru świadectwa ukończenia szkoły podstawowej i zaświadczenia o wyniku egzaminu ósmoklasisty. W tym czasie można wycofać swój wniosek ze szkoły pierwszego wyboru, wygenerować nowy wniosek i złożyć go w nowej szkole pierwszego wyboru. W większości województw odbywa się to między 21 czerwca a 4-10 lipca. W województwie łódzkim jest na to czas między 3 a 9 lipca, w kujawsko-pomorskim między 25 czerwca a 9 lipca, w lubelskim 28 czerwca-5 lipca, ale - uwaga! - w niektórych województwach są inne terminy lub zasady wprowadzania zmian we wnioskach do szkół przeprowadzających dodatkowe egzaminy uzdolnień lub kompetencji.